

Op 14 september 1914 wordt Alexander Cockburn geboren in Lochee, tegenwoordig een wijk van Dundee in Schotland. Zijn vader, James Cockburn, is een veteraan uit de Eerste Wereldoorlog, hij diende bij de Royal Garrison Artillery. Hij trouwde in 1899 met Agnes Cockburn, geboren Thorburn.

Alexander is de jongste van zes kinderen. Hij heeft drie oudere zussen en twee oudere broers.

De Engelstalige familie bezoekt de Church of England.

Vanuit Greenock in Schotland vertrekt moeder Agnes met dochter Ruby en Alexander naar Canada. Op 17 november 1928 komen ze aan in Quebec met het schip 'Laurentic'. Ze zullen doorreizen naar een zwager van Agnes, die in Toronto woont. De oudste kinderen zijn dan al op eigen gelegenheid vertrokken naar Canada, respectievelijk in 1924 en 1926.

Onduidelijk is of vader James in Schotland is achtergebleven, wel zeker is dat hij op 13 mei 1934 in Lochee, Schotland is overleden.

(Alexanders oudere broer James sneuvelt in juli 1943 op Sicilië en laat zijn vrouw en drie kinderen achter).

Alexander gaat met 14 jaar van school om, met moeder en zus, naar Canada te gaan. In Canada heeft hij verschillende baantjes gehad.

Onder andere heeft hij in 1935 een aantal maanden voor Bell Telephone gewerkt.

Alexander meldt zich vrijwillig aan bij het Canadese leger op 21 juni 1940. Hij vertelt dan dat hij vijf jaren als chauffeur gewerkt heeft voor Canada Coal Co. in Toronto. Hij heeft rijervaring met verschillende soorten vrachtauto's. Zijn laatste verdiensten waren: \$ 25,--/week.

Hij kan daar ook weer terecht als hij terugkomt uit het leger.

Hij is lid van de vakbond van chauffeurs. Hij geeft ook aan dat hij het liefst dienst wil gaan doen als chauffeur/mecanicien bij een eenheid met rupsvoertuigen.

Tijdens zijn medische keuring worden alleen maar de standaardvermeldingen gemaakt. Blauwe ogen, lichtbruin haar, 1,70 m groot en 64 kg zwaar. Geschikt voor alle diensten is de conclusie.

Alexander wordt gelijk ingedeeld bij de Queen's Own Rifles of Canada (QOR) en vertrekt naar Camp Borden voor de basistraining van de infanterie.

Al na circa 6 weken, 10 augustus 1940, vertrekt hij met de zgn. 'W-force' naar Newfoundland.

"W" Force was een Canadese legereenheid die in 1940-1941 werd opgericht om Newfoundland te verdedigen tegen mogelijke vijandelijke aanvallen tijdens de Tweede Wereldoorlog. De eenheid bestond uit Canadese troepen en was verantwoordelijk voor de bescherming van vitale infrastructuur en de kustverdediging. Dit leidde tot een aanzienlijke militarisering van de regio tot het einde van de oorlog.

Tijdens de Kerst 1940 en de jaarwisseling 1940/41 heeft hij verlof. Na afloop daarvan moet hij zich melden in Sussex, New Brunswick.

Hier vervolgt hij zijn opleiding voor chauffeur/mecaniciën van rupsvoertuigen. Hij kwalificeert zich hiervoor in juni 1941.

Zonder inschepingsverlof te genieten stapt Alexander dan op 20 juli '41 in Halifax op een troepenschip dat hem naar het Verenigd Koninkrijk (VK) zal brengen. Hij komt op 29 juli aan in Gurock, Schotland op 29 juli en heeft verlof tot 11 augustus '41. Vervolgens verblijft Alexander langere tijd in Aldershot (VK) waar veel Canadese troepen zijn gelegerd.

In 1941 fungeerde Aldershot in het Verenigd Koninkrijk als een belangrijk ontvangst- en trainingscentrum voor duizenden Canadese troepen, en werd het tijdens de Tweede Wereldoorlog vaak het "thuis van het Canadese leger" genoemd.

Opvallend is dat het dossier van Alexander voor 1942 en 1943 amper meer vermeldt dan de perioden dat hij 'private leave' oftewel verlof heeft genoten. Er is in juni 1942 een aantekening opgenomen dat zijn moeder is verhuisd en dat hij eind december 1942, begin 1943, kort geplaatst is bij het C.T.C. Dit is een afkorting met meerdere betekenissen, waarschijnlijk betreft het in dit geval, gezien zijn opleiding, het Canadian Tank Corps. Daarna komt hij weer op de lijst van de QOR.

In september 1943 mag hij de Good Conduct Badge op zijn uniform bevestigen. Dan springt zijn dossier naar januari 1944 wanneer hem de medaille voor vrijwillige dienstname wordt toegekend, inclusief de gesp voor zijn verblijf overzee.

Vervolgens neemt Alexander blijkbaar op eigen initiatief verlof. Eerst in februari 1944 als hij twee dagen 'onwettig afwezig' is en daarna half mei 1944 wanneer hij zes dagen niet aanwezig is. De gebruikelijke inhouding van soldij is het gevolg. De vaak extra straf van 'binnen de kazerne' blijven is niet genoteerd. Waarschijnlijk omdat vanaf half mei iedereen in de kazerne geconsigneerd was in verband met de geplande invasie.

Op 6 juni 1944 landt Alexander met de QOR op Juno Beach in Normandië. De realiteit van WO2 zal hij vanaf dat moment van nabij ervaren. Vanaf de landing zijn er in zijn dossier maar enkele aantekeningen te lezen tot 16 april 1945, wanneer hij in het noorden van Nederland zijn tragische einde vindt. Op 2 januari 1945 wordt hij bevorderd tot korporaal en begin maart '45 krijgt hij 9 dagen verlof, die hij in het VK doorbrengt.

Voor zijn tijd op het vasteland van West-Europa geven de oorlogsdagboeken van de QOR wel een idee wat Alexander heeft doorgemaakt.

De routes van het regiment :

Vanuit Normandië, door Noord-Frankrijk naar België en Nederland.

Frankrijk juli 1944: Onder andere de inzet bij het vliegveld van Carpiquet.

Daarna vele "kleinere" schermutselingen. Een vermelding in het QOR-dagboek omtrent de slachtoffers bij het regiment in juli 1944.

SLACHTOFFERS SINDS "D-DAY".

Officiëren /Andere rangen:

Gedood bij acties & overleden aan verwondingen: 7/162

Gewond: 17/278

Gevechtssuitputting: 0/39

In La Capelle – Frankrijk kreeg het regiment een langere rustpauze. Daarna ging het noordwaarts: Boulogne – Calais, met diverse acties.

Op 4 oktober 1944 werd de Frans-Belgische grens overgestoken. Het regiment kon zich opmaken voor acties om de haven van Antwerpen vrij te maken, de zogenaamde "Operatie Switchback". Dit was een opdracht van generaal Eisenhower aan Veldmaarschalk Montgomery na het deels mislukken van Operatie Market-Garden.

Operatie Switchback (6 oktober – 3 november 1944) was een cruciaal onderdeel van de Slag om de Schelde in de Tweede Wereldoorlog, uitgevoerd door de 3e Canadese Infanteriedivisie. Het doel was het verdrijven van Duitse troepen uit de "Breskens Pocket" in West-Zeeuws-Vlaanderen om de Westerschelde te bevrijden. De operatie maakte deel uit van de bredere geallieerde strategie om de haven van Antwerpen te openen voor bevoorrading, aangezien de aanvoerlijnen uit Normandië te lang waren geworden. De gevechten waren extreem zwaar door het onder water gezette land (polders), modder en een hevig verzet van Duitse troepen, die het gebied als 'Vesting-Zuid' hadden ingericht.

Op 10 oktober 1944 kwam het regiment weer in beweging. Het begon aan een opmars naar Sluiskil in Zeeuws-Vlaanderen.

Het dossier van Alexander heeft nog steeds geen aantekeningen.

In Zuidwest-Nederland zou de QOR een zware tol betalen.

Op 3 november 1944 was Westkapelle bereikt en kregen de QOR even rust, ze gingen naar Ledeberg, een wijk van Gent. Daar zouden ze tot 8 november 1944 blijven.

Half november 1944 werden ze verplaatst naar de omgeving Berg en Dal.

De dagboeken beginnen vrijwel elke dag met: bewolkt-koud-mistig-nachtvorst.

De wintermaanden worden vaak als relatief rustig omschreven, de Canadezen bewaken het zgn. Maasfront aan Nederlandse zijde.

Toch worden dagelijks patrouilles gelopen en is er vuurcontact met de vijand.

De Canadezen verloren tussen half november '44 en februari '45, (start van het Rijnlandoffensief) meer dan 50 manschappen.

Na het deels mislukken van operatie Market Garden werd in de winter van 1944/1945 in het Rijk van Nijmegen een enorme Canadees/Britse troepenmacht opgebouwd. Circa 400.000 man en bijna 35.000 voertuigen.

In de buurt van Roermond verzamelde zich een vergelijkbare Amerikaanse troepenmacht. Het doel is de Duitse eenheden terug te dringen tot achter de Rijn.

Op 8 februari 1945 zetten de Canadezen en Britten met operatie "Veritable" hun aanval in. Ze stuiten in het Reichswald op hevig verzet. Het wordt de bloedigste veldslag ooit op Duits grondgebied. Op 10 maart is de westelijke Rijnsoever vrijwel gezuiverd van Duitse troepen.

Properly dressed for the occasion, the Queen's Own Rifles move out on patrol from the Nijmegen salient, January 22, 1945. (B.J. Gloster, National Archives of Canada, PA-114073)

Na de start van Operatie Veritable betrekken de QOR op 9 februari 1945 verdedigende posities in en rond Millingen aan de Rijn. Daar blijven ze tot eind maart als de oversteek over Rijn door de geallieerden is gerealiseerd.

Alexander Cockburn moet deze acties zonder grote problemen hebben doorstaan. In zijn dossier staat in elk geval geen aantekening daaromtrent.

Dan die laatste vermelding voor hem: Killed in Action 16 april 1945.

Waar waren de QOR in april '45?

Na het oversteken van de Duits-Nederlandse grens gingen ze richting Doetinchem.

Ze vochten bij Laagkeppel van 3 t/m 5 april '45; bij Deventer van 9 t/m 11 april '45 en van 16 t/m 18 april '45 bij Wons en Witmarsum in Friesland.

De Canadezen wilden voorkomen dat de Duitsers zich, via de Afsluitdijk, in Noord-Holland verder versterkten. Daarom zetten zij vanaf 16 april '45 de aanval in op de Kop van de Afsluitdijk.

De infanterie van QOR was één van de eenheden die hierbij betrokken was. Vanuit Bolsward vertrokken zij richting Afsluitdijk.

Zoals vaker voorkwam bij een opmars vormden de brencarriers de spits. De Duitsers hadden zwaar geschut opgesteld en zij lieten de Canadezen vrij dichtbij komen voor ze het vuur openden.

De voorste carrier werd direct getroffen en alle vijf inzittenden werden op slag gedood. Eén van hen was korporaal Alexander Cockburn.

Carrier met brengun

Hij kreeg een tijdelijk graf op de Algemene Begraafplaats in Sneek. Op 26 maart 1946, kreeg hij op de CWGC Canadese Begraafplaats in Holten zijn uiteindelijke rustplaats. De grafreferentie is: plot 12, rij D, graf 14.

*Toegekend worden hem:
1939-1945 Star; France-Germany Star;
Defence Medal; War Medal 1939-1945 en
de Canadian Volunteer Service Medal met
gesp.*

Bronnen:
www.cwgc.org; www.ancestry.com;
www.canada.ca/library-archives; wikipedia,
project '44,
dagboeken Queen's Own Rifles of Canada

*De gevechten bij Wons en Pingjum waren
de laatste waar soldaten van de Queen's
Own Rifles of Canada in Nederland
sneuvelden. Het was daarom de expliciete
wens van de veteranen om in Wons hun
monument te plaatsen.
Op deze Honour Roll staan de namen van
hun kameraden die vanaf D-Day tot de
bevrijding het leven lieten.*

Monument Wons © Wouter Gerbscheid

